

NESBA

DIGITAL ACADEMY

AYT Türk Dili ve Edebiyatı Yanlış Analiz Sistemi

Yanlışını Tanı / Nedenini Bul / Tekrarını Engelle

Yapay zekâ destekli kişisel hata analizi

Barış Hoca

KİŞİSEL ÇALIŞMA KİTABI

AYT 2027

ÜCRETSİZ ÖRNEK

Doğru Etiket, Yanlış Cevap

Bu 12 sayfalık örnek, AYT Türk Dili ve Edebiyatı Yanlış Analiz Sistemi'nin nasıl çalıştığını göstermek için hazırlandı. Tam ürünün küçük ama gerçek bir parçasıdır.

Sorun ne?

Bir dördüklük okuyorsun. Halk şiiri olduğunu hemen görüyorsun; "koşma" diyorsun ve *yanlış* yapıyorsun. Çünkü koşmanın ne olduğunu biliyorsun — ama dizelerin hecesini hiç saymadın. Bildiğin şey doğrudur; **önündeki metin onun şartlarını taşımıyordur.**

Edebiyatta net kaybının önemli bir kısmı bilmediğin sorulardan değil, **bilgini metinde sınamadan bir etiket gibi yapıştırmaktan** gelir. Bu kayıp liste ezberiyle kapanmaz, çünkü eksik olan liste değildir.

BU SİSTEM NE YAPIYOR?

Her yanlışını yedi ana kategori ve 39 alt türe ayrılmış bir sistemle etiketliyorsun. Ama edebiyatta sistem tek bir soruyla başlıyor: **"Bu kararı bir etiketten mi verdim, metindeki bir kanıttan mı?"** Etiketten verdiysen, orada eksik olan bilgi değildir — *bilginin metinde sınanmasıdır*. Kapatan şey, kararı hece sayısına, ayrılmış eklere, bulunmuş öğelere, iki ayrı dönem kanıtına bağlamaktır.

Bu örnekte neler var?

İÇERİK	SAYFA
Yanlış türleri sisteminin özeti — 7 kategori, 39 alt tür	4–5
Doldurulmuş örnek: nazım biçimi sorusu ve tam analizi	6
Karar ağacının ilk iki sorusu	7
6 adet boş Hızlı Yanlış Kartı — bugün kullanmaya başlayabilirsin	8–10
Tam üründe neler var?	11–12

BU ÖRNEĞİ NASIL KULLANMALISIN?

1. Önce 4–5. sayfadaki hata türleri tablosunu oku.
2. Son AYT denemenin **edebiyat bölümünü** aç, yanlışlarından beşini seç.
3. Her birinin yanına tek harf yaz: **E** (etiketten karar verdim) ya da **K** (metindeki bir kanıttan karar verdim).
4. 8–10. sayfadaki boş kartlarla o beş yanlışını analiz et.
5. Bir hafta sonra aynı beş hata türünü tekrar yapıp yapmadığına bak.

Bu beş adım, sistemin işe yarayıp yaramadığını sana **kendi verinle** gösterir. Tam ürünü almadan önce test etmeni öneririz.

SİSTEMİN ÇEKİRDEĞİ

Yanlış Türleri Sistemi — Özet

Tam üründe bu 39 türün her biri için tanım, belirti, kontrol sorusu ve uygulanabilir çözüm yöntemi bulunuyor. Aşağıda kod listesinin tamamını görüyorsun.

KOD	KATEGORİ	ALT TÜRLER
YE	Yazar–Eser ve Dönem Bilgisi "Eşleşmeyi gerçekten biliyor muydum?"	Dönemi ya da yazarı hiç çalışmamış olma · Aynı dönemdeki yazarların eserlerini karıştırma · Yazarı yanlış geleneğe ya da döneme yerleştirme · Eserin türünü adından tahmin etme · Eserin niteliklerini ve "ilk"leri karıştırma
TK	Terim ve Kavram "Terimin tanımını tam biliyor muydum?"	Terimi hiç bilmeme · Yakın terimleri karıştırma · Tanımı bilip örneği tanınamama · Terimi tek ölçüte indirgeme · Nazım biçimi ile nazım türünü karıştırma
ŞÇ	Şiir Yapısı Çözümleme "Yapıyı dizede gösterdim mi?"	Ölçüyü tek dizeden ya da göz kararı belirleme · Kafiye ile redifi ayırmama · Kafiye türünü yanlış belirleme · Nazım birimini ya da kafiye şemasını yanlış çıkarma · Nazım biçimini tek işarete bakarak belirleme · Ahenk öğelerini karıştırma
SA	Söz Sanatları ve Şiirde Anlam "Sanatın öğelerini dizede buldum mu?"	Yüzey işarete göre sanat belirleme · Teşbih ile istiareyi ayırmama · Kesişen sanatları ayırt edememe · Neden ve abartı sanatlarını karıştırma · Anlam ilişkisine dayanan sanatları karıştırma · Şiirin duygusunu ya da anlamını metne yükleme
DA	Dönem ve Akım Tayini "Dönemi metnin özelliklerinden mi çıkardım?"	Dil görünümünden dönem çıkarma · Tek bir özellikten dönem ya da akım çıkarma · Döneme ait olmayan özellik yükleme · Akımları ve toplulukları karıştırma · Değişim geçiren yazarı tek kutuya koyma · Dönemin genel özelliğini istisna yazara genelleme
MS	Metin, Kök ve Seçenek Okuma "Kökü, metni ve seçenekleri doğru okudum mu?"	Olumsuz soru kökünü kaçırma · Kökteki sınırlayıcıyı kaçırma · Metin türünü tek işaretten belirleme · Kısmen doğru seçeneği tam doğru sanma · İkiye indirip yanlış seçme
SD	Sınav Davranışı "Davranışım zarar verdi mi?"	"Biliyorum" refleksiyle hızlı çözme · Süre baskısı · Soruda takılıp kalma · Gereksiz cevap değiştirme · Tahminle işaretleme · Zihinsel yorgunluk

BU SİSTEMDE "DİKKATSİZLİK" DİYE BİR HATA TÜRÜ YOK

Çünkü "dikkatsizlik" bir teşhis değil, teşhisten kaçıştır: hiçbir eylem planı üretmez. Öğrencilerin dikkatsizlik dediği şey incelendiğinde çoğu zaman yukarıdaki 39 türden biri çıkar.

Örnek: "dikkatsizlik" dediğin şeyin gerçek adı

SENİN DEDIĞİN	GERÇEK ADI	UYGULANABİLİR KARŞILIĞI
"Dörtlültü, koşma sandım"	ŞÇ-5	Biçim adı söylemeden önce iki dizenin hecesini saymak
"'Gibi' vardı, teşbih dedim"	SA-1	Sanat adı söylemeden önce öğeleri tek tek saymak
"Eski kelimeler vardı, Divan dedim"	DA-1	Dil dışında ikinci bir dönem kanıtı (tema, ölçü) bulmak
"Soruyu ters anlamışım"	MS-1	Kökü kalemle okuyup "söylenemez"i daire içine almak
"Adı roman gibiydi"	YE-4	Eserin türünü bilmiyorsan bunu karta yazıp tür sütunlu liste tutmak

KARAR AĞACI

Tam üründe, yanlışını üç soruda kodlamayı sağlayan üç sayfalık bir karar ağacı var. İlk soru şu: **"Bu kararı etiketten mi (E), kanıttan mı (K) verdim?"** Etiketten verdiysen hangi yüzey işaretine dayandığını bulup ilgili koda, kanıttan verdiysen "kökü ve seçenekleri doğru okudum mu" sorusuna geçiyorsun.

ÖRNEK 01 · ŞİİR BİLGİSİ / NAZIM BİÇİMİ

SORU

Yayla yolu karlı şimdi
Gün batmadan varamazsın
Ellerinde bir gül soldu
Yarasını saramazsın

Bu dördlük, nazım biçimi bakımından aşağıdakilerden hangisinin özelliklerini taşımaktadır?

- A) Koşma
- B) Semai
- C) Mâni
- D) Rubai
- E) Tuyuğ

İŞARETLEDİĞİM
A

DOĞRU
B

SÜRE · KAYNAK
25 sn · Etiketten (E)

BEN NASIL DÜŞÜNDÜM?

"Dörtlülle yazılmış, sade bir dil, gül, gurbet havası... Halk şiiri. Halk şiirinde dörtlülle yazılan en bilinen biçim koşma."

◀ **SAPMA NOKTASI:** Biçimi, hece sayısını hiç saymadan "dörtlük + halk söyleyişi" işaretinden çıkardım.

A'yı işaretledim. Koşmanın 11 heceli olduğunu biliyordum; saymak aklıma gelmedi.

DOĞRU YOL — İSKELET

- 1 Birimi belirle: dört dize → **dörtlük**. Rubai ve tuyuğ aruzla yazılır; ölçü hece olduğu için ikisi de düşer.
- 2 Ölçüyü **en az iki dizede** say: Yay-la yo-lu kar-lı şim-di = 8 · Gün bat-ma-dan va-ra-maz-sın = 8 → hece ölçüsünün **8'li** kalıbı.
- 3 Kafiye düzeni: 2. ve 4. dizeler kafiyeli (var-amazsın / sar-amazsın) → **xaxa**. Mâni 7 heceli ve aaxa düzenlidir; bu dörtlüğe uymaz.
- 4 8 heceli, dörtlülük, koşma düzeninde kafiyelenen halk şiiri biçimi → **semai** (B). Koşma aynı düzeni **11 heceyle** kurar.

NEREDE SAPTIM?

ŞÇ-5

Nazım biçimini tek işarete bakarak belirleme

SD-1

"Biliyorum" refleksiyle hızlı çözme

METİN BUNU GÖSTERİYOR / GÖSTERMİYOR

Gösteriyor: Dörtlük birimi, 8 heceli dizeler, 2. ve 4. dizelerde kafiye.

Göstermiyor: 11 hece. Koşma ile semai birim ve kafiye düzeninde aynıdır; onları ayıran ölçüt hece sayısıdır ve ben o ölçütü hiç yoklamadım.

BU NEDEN BİR BİLGİ EKİĞİ DEĞİL?

Koşmanın 11, semainin 8 heceli olduğunu biliyorum; sorsalar hemen söylerim. Kaybettiğim net, bilgiyi **metinde sınamadan** etiketi yapıştırmaktan geldi. Soru, tam da bu etiketi bilen öğrenciyi hedefliyor: dörtlük ve halk söyleyişi koşmayı çağırıyor, hece sayısı ise başka bir şey söylüyor.

BU HATAYI ÜRETEN DAVRANIŞ

Şiir sorularında görünüşe bakarak karar veriyorum. Hece saymayı zaman kaybı sanıyorum; oysa iki dizeyi saymak birkaç saniye sürer.

ALTIN KURALIM

Nazım biçimi sorusunda önce iki dizenin hecesini sayarım, sonra biçim adı söylerim.

Kontrol sorum: "Bu biçimin ayırt edici ölçütünü metinde saydım mı?"

Tekrar yöntemim: 1. gün: halk şiiri biçimlerini *birim · hece · kafiye düzeni* tablosuna dökkeğim. 3. gün: 10 halk şiiri dörtlüğünde önce hece sayıp sonra biçim yazacağım.

Karar Ağacı — İlk İki Soru

1. SORU: Bu kararı bir etiketten mi verdim, metindeki bir kanıttan mı?

ETİKETTEN (E)

Kararı bir yüzey işareten verdin. Hangi işarete dayandığına bak:

Dil görünümünden dönem çıkardım

DA-1 · Arapça-Farsça / sade dil

Tek bir özellikten dönem-akım çıkardım

DA-2 · serbest ölçü, hece, tema

İşaret sözcüğüne göre sanat seçtim

SA-1 · "gibi", "ey"

Biçimi tek işareten belirledim

ŞÇ-5 · dörtlük → koşma

Metin türünü tek işareten belirledim

MS-3 · tarih → günlük

Eserin türünü adından tahmin ettim

YE-4

Şiirin duygusunu bir sözcüğün çağrışımından çıkardım

SA-6

Hiçbiri uymuyor mu?

Etiketle karar vermiş olsan da asıl kayıp okuma, bilgi ya da süre kaynaklı olabilir — **2. ve 3. soruya** da bak.

KANITTAN (K)

Kanıt aradın ve buldun sandın. Öyleyse 2. soruya geç.

2. SORU: Kökü, metni ve seçenekleri doğru okudum mu?

HAYIR — okuma hatası yaptım:

Olumsuz kökü kaçırdım

MS-1 · "söylenemez", "değildir"

Kökteki sınırlayıcıyı kaçırdım

MS-2 · "yalnızca", "ilk dörtlükte"

Seçeneğin bir parçasını okumadım

MS-4

İkiye indirip yanlış seçtim

MS-5

EVET — doğru okudum.

Sonraki sayfadaki **3. soruya** geç.

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ALAN / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	ETİKETTEN Mİ, KANITTAN MI? (E / K)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN KANITI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

----- KESME ÇİZGİSİ -----

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ALAN / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	ETİKETTEN Mİ, KANITTAN MI? (E / K)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN KANITI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ALAN / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	ETİKETTEN Mİ, KANITTAN MI? (E / K)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN KANITI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

----- KESME ÇİZGİSİ -----

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ALAN / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	ETİKETTEN Mİ, KANITTAN MI? (E / K)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN KANITI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ALAN / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	ETİKETTEN Mİ, KANITTAN MI? (E / K)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN KANITI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

----- KESME ÇİZGİSİ -----

Hızlı Yanlış Kartı		TARİH ___ / ___ · SORU NO _____	
ALAN / KONU	İŞARETLEDİĞİM / DOĞRU	ETİKETTEN Mİ, KANITTAN MI? (E / K)	HATA KODU
SAPMA NOKTAM Tam olarak nerede yanlış düşündüm?			
DOĞRU CEVABIN KANITI		KAÇIRDIĞIM İPUCU	
ALTIN KURALIM			
TEKRAR	1. G ☐	3. G ☐	7. G ☐
			14. G ☐
			KAPANDI ☐

TAM ÜRÜN

Tam Üründe Neler Var?

AYT Türk Dili ve Edebiyatı Yanlış Analiz Sistemi — 132 sayfa, A4, dijital PDF. Yazıcıdan çıkarılabilir, tablette dijital kalemle doldurulabilir.

KISIM	SAYFA	İÇERİK
I · Sistemi Anla	11	"Etiketten mi, kanıttan mı?" sorusunun neden her şeyi belirlediği, 10 adımlık analiz döngüsü, altı alanı kapsayan AYT Edebiyat konu haritası ve kendi durum tablon
II · Yanlışını Tanı	20	7 kategori ve 39 alt hata türünün tamamı: tanım, belirti, kontrol sorusu, uygulanabilir çözüm + üç sayfalık karar ağacı ve sık karışan kod çiftleri
III · Kart Sistemi	10	Altı kart türü (şiir çözümleme, dönem ve akım, yazar-eser...), Ana Yanlış Kartının ve Şiir Çözümleme Kartının alan alan açıklaması
IV · Doldurulmuş Örnekler	23	20 özgün AYT tarzı edebiyat sorusu (4 şiir bilgisi · 3 söz sanatı · 3 ilk eserler, halk ve Divan · 4 Tanzimat'tan Millî Edebiyat'a · 2 Cumhuriyet · 3 metin türü ve anlam · 1 dikkat ve süre vakası) ve her birinin tam analizi
V · Senin Kartların	38	11 Ana Kart · 10 Hızlı Kart · 6 Şiir Çözümleme · 6 Dönem ve Akım · 5 Yazar-Eser · 4 Dikkat ve Süre Kartı
VI · Ölç ve Yönet	16	10 kartlık analiz raporu (okuma / hatırlama / çözümleme oranları ve E/K sayımı), haftalık gelişim raporu, 30 günlük program, 1-3-7-14 tekrar sistemi, hata kapatma testi
VII · Destek	8	Yapay zekâ yanlış analiz promptu, 30. gün kişisel çalışma kararı, kapanış

BU ÜRÜN KİMİN İÇİN?

- Edebiyat neti belirli bir aralıkta sıkışmış olanlar
- "Ama ben bunu biliyordum" diyenler
- Şiir bilgisi ve sanat sorularında kaybedenler
- Dönem ve akım sorularında iki seçenek arasında kalanlar
- Her yanlışına "dikkatsizlik" diyenler
- 11, 12. sınıflar ve mezunlar

BU ÜRÜN KİMİN İÇİN DEĞİL?

- Kartları düzenli kullanmak istemeyenler
- Yalnızca hazır cevap ve çözüm arayanlar
- Hiç soru çözmeden net artışı bekleyenler
- Dönemleri hiç çalışmamış olanlar — önce konu, sonra bu sistem

DÜRÜST BİR NOT

Bu ürün belirli bir net, puan ya da sıralama garantisi **vermez**. Böyle bir söz veren hiçbir kaynağa da inanma. Ürünün sağladığı şey bir sonuç sözü değil, *çalışmanın niteliğini ölçülebilir hâle getiren bir yöntemdir*. Yöntemin sende işe yarayıp yaramadığına, başkasının ortalamasına bakarak değil, kendi tablona bakarak karar vereceksin.

TAM ÜRÜNE GEÇMEK İÇİN

shopier.com/NesbaDigitalAcademy

Sorularınız için: destek@nesbadigitalacademy.com · [@nesbadigitalacademy](https://www.instagram.com/nesbadigitalacademy)

B A R I Ş H O C A

NESBA Digital Academy

© NESBA Digital Academy. Bu ücretsiz örnek serbestçe paylaşılabilir; tam ürünün paylaşılması ve çoğaltılarak dağıtılması izne tabidir. Üründe yer alan sorular özgün olarak yazılmıştır. NESBA Digital Academy'nin ÖSYM ile resmî bir bağı yoktur.